

- PROJEKT -

INSTRUKCJA TWORZENIA I DZIAŁANIA GROMAD, DRUŻYN, KRĘGÓW I KLUBÓW SPECJALNOŚCIOWYCH

Metryczka dokumentu:

Wersja dokumentu - 0.7. przekazana do konsultacji instruktorskich

Autor projektu: Zespół ds. „opcji zero”

Ostatnia aktualizacja - 17 marca 2015 r.

Druhny i Druhowie,

Przekazujemy do konsultacji projekt Instrukcji, która ureguluje prace gromad, kręgów i klubów specjalnościowych. Instrukcja podzielona jest na rozdziały i zawiera zarówno część organizacyjną jak i finansową.

Niniejsza Instrukcja powinna wejść w życie od 1 września 2015 r. i zastąpi dotychczasowe akty prawa wewnętrznego:

- 1) Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 36/2002 z dnia 29 października 2002 r. w sprawie regulaminu „Kryteria działania Harcerskiej Grupy Ratowniczej”*
- 2) Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 43/2003 z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji gromady zuchowej oraz drużyny harcerskiej, starszoharcerskiej, wędrowniczej i wielopoziomowej*
- 3) Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 44/2003 z dnia 27 lutego 2003 r. w sprawie przyjęcia instrukcji organizacji i zasad działania kręgów instruktorskich, starszyny i seniorów*
- 4) Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 129/2004 z dnia 1 lipca 2004 r. - Instrukcja w sprawie organizacji i zasad działania kręgu akademickiego*
- 5) Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 163/2005 z dnia 20 kwietnia 2005 r. w sprawie zatwierdzenia „Instrukcji finansowej drużyny”*
- 6) Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 181/2005 z dnia 9 czerwca 2005 r. w sprawie zatwierdzenia zmian w „Instrukcji finansowej drużyny”*
- 7) Uchwała Głównej Kwatery ZHP nr 57/2011 z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie zatwierdzenia „Zasad pracy specjalności w jednostkach harcerskich”.*

**UWAGI DO PROJEKTU NADSYŁAJ DO 30 KWIETNIA 2015 r. NA ADRES
OPCJAZERO@ZHP.PL**

Zespół ds. „opcji zero”

Spis treści

POSTANOWIENIA OGÓLNE.....	4
GROMADA/DRUŻYNA.....	5
ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI.....	5
FUNKCYJNI.....	6
SYSTEM PRACY.....	8
ZASADY KIEROWANIA JEDNOSTKĄ.....	8
SPECJALNOŚĆ.....	9
DOKUMENTACJA.....	9
POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE GROMAD/DRUŻYN NIEPRZETARTEGO SZLAKU.....	10
KRĄG AKADEMICKI.....	11
ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI.....	12
SYSTEM PRACY.....	12
ZASADY KIEROWANIA JEDNOSTKĄ.....	12
DOKUMENTACJA.....	13
KRĄG INSTRUKTORSKI, STARSZYZNY, SENIORÓW.....	13
ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI.....	13
SYSTEM PRACY.....	14
ZASADY KIEROWANIA JEDNOSTKĄ.....	14
DOKUMENTACJA.....	14
HARCERSKI KLUB SPECJALNOŚCIOWY.....	15
ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI.....	15
SYSTEM PRACY I ZASADY KIEROWANIA JEDNOSTKĄ.....	15
DOKUMENTACJA.....	16
ZAKOŃCZENIE DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI.....	16
FINANSE I GOSPODARKA MAJĄTKOWA JEDNOSTKI.....	17
ZASADY OGÓLNE.....	17
FUNDUSZE JEDNOSTEK.....	17
WYDATKI JEDNOSTKI.....	18
DOKUMENTACJA ŹRÓDŁOWA.....	18
ROZLICZANIE DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ.....	19
POZOSTAŁE USTALENIA.....	19
GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI TRANSPORTOWYMI.....	20
TWORZENIE JEDNOSTEK POZA GRANICAMI POLSKI.....	20
BIWAKI.....	20
SPRAWY CZŁONKOWSKIE.....	21
Załączniki.....	21

POSTANOWIENIA OGÓLNE

1. Celem niniejszej instrukcji jest określenie zasad tworzenia, funkcjonowania i rozwiązywania: gromad zuchowych, drużyn harcerskich, drużyn starszoharcerskich, drużyn wędrowniczych, drużyn wielopoziomowych, kręgów akademickich, kręgów instruktorskich, kręgów starszyny, kręgów seniorów i harcerskich klubów specjalnościowych.
2. Postanowienia niniejszej instrukcji, w których mowa o zuchu, harcerzu, harcerzu starszym, wędrowniku, członku starszyny harcerskiej, instruktorem, drużynowym, seniorze, stosuje się odpowiednio do zuchny, harcerki, harcerki starszej, wędrowniczki, członkini starszyny harcerskiej, instruktorki, drużynowej i seniorki.
3. Definicje:
 - a. **gromada zuchowa:** podstawowa jednostka organizacyjna ZHP działająca w hufcu, której szeregowymi członkami są dzieci należące do poziomu metodycznego zuchowego;
 - b. **drużyna harcerska, starszoharcerska, wędrownicza:** podstawowa jednostka organizacyjna ZHP działająca w hufcu, której szeregowymi członkami są dzieci i młodzież należące do poziomu metodycznego odpowiednio: harcerskiego, starszoharcerskiego, wędrowniczego;
 - c. **drużyna wielopoziomowa:** podstawowa jednostka organizacyjna ZHP działająca w hufcu, której szeregowymi członkami są dzieci i/lub młodzież należące do więcej niż jednego poziomu metodycznego;
 - d. **krąg akademicki:** podstawowa jednostka organizacyjna ZHP, której członkami są wędrownicy, instruktorzy i/lub członkowie starszyny studiujący lub w inny sposób związani ze środowiskiem akademickim;
 - e. **krąg instruktorski:** podstawowa jednostka organizacyjna ZHP, której członkami są instruktorzy i/lub członkowie ZHP pełniący funkcje instruktorskie w rozumieniu Statutu ZHP;
 - f. **krąg starszyny harcerskiej:** podstawowa jednostka organizacyjna ZHP, której członkami są instruktorzy niepełniący w danej chwili funkcji i/lub członkowie starszyny harcerskiej;
 - g. **krąg seniorów:** podstawowa jednostka organizacyjna ZHP, której członkami są seniorzy;
 - h. **harcerski klub specjalnościowy (HKS):** jednostka wspierająca działalność wychowawczą prowadzoną w podstawowych jednostkach organizacyjnych ZHP poprzez zaoferowanie swym członkom możliwości rozwoju specjalnościowego; HKS nie jest podstawową jednostką organizacyjną w rozumieniu Statutu ZHP.
 - i. **gromada/drużyna Nieprzetartego Szlaku (NS):** gromada/drużyna zrzeszająca odpowiednio dzieci, młodzież lub dorosłych kształcących się i przebywających w przedszkolach specjalnych i integracyjnych, szkołach specjalnych – podstawowych i gimnazjów, przysposabiających do pracy zawodowej, szkołach zawodowych, ośrodkach szkolno-wychowawczych oraz kształcenia zintegrowanego.
 - j. **członek Nieprzetartego Szlaku:** niepełnosprawni członkowie ZHP w tym również młodzież z zakładów wychowawczych i poprawczych, kuratorskich ośrodków pracy z młodzieżą i ośrodków socjoterapeutycznych, młodzież i dorośli zamieszkujący w domach pomocy społecznej, uczestnicy warsztatów terapii zajęciowej skupiających dorosłe osoby niepełnosprawne oraz pensjonariusze ośrodków wychowawczych;

- k. **gromada/drużyna integracyjna:** jednostka zrzeszająca jako uczestników zarówno członków Nieprzetartego Szlaku, jak i dzieci i młodzież sprawną. Jednostki integracyjne mogą mieć status jednostek Nieprzetartego Szlaku;
 - l. **pion metodyczny:** grupa członków jednostki (przede wszystkim drużyny wielopoziomowej) należących do określonego poziomu metodycznego;
 - m. **jednostka:** w niniejszej instrukcji oznacza gromadę, drużynę, krąg lub klub specjalnościowy.
 - n. **szef jednostki:** osoba prowadząca podstawową jednostkę organizacyjną lub harcerski klub specjalnościowy, tj. drużynowy, komendant kręgu lub szef harcerskiego klubu specjalnościowego
 - o. **właściwy komendant:** komendant hufca, komendant chorągwi lub Naczelnik ZHP, który ogłasza w rozkazie utworzenie danej jednostki;
 - p. **właściwa komenda:** komenda hufca, komenda chorągwi lub Główna Kwatera ZHP kierowana przez właściwego komendanta;
 - q. **liczebność jednostki:** liczba członków ZHP mających przydział służbowy lub przynależność do danej jednostki;
 - r. **sprzęt:** niskocenne składniki rzeczowe (o wartości powyżej 50 zł);
 - s. **środki trwałe:** składniki rzeczowe o wartości powyżej 3500 zł.
 - t. **biwak:** wyjazdowa forma pracy organizowana przez jednostki poza miejscem zamieszkania członków lub forma pracy w miejscu zamieszkania z nocowaniem uczestników poza domem;
4. Nadzór nad działalnością gromady, drużyny, kręgu i klubu sprawuje właściwa komenda. Działalność tych jednostek podlega także kontroli komisji rewizyjnej odpowiedniego szczebla pod względem legalności, rzetelności, gospodarności i celowości.
 5. Gromady, drużyny i kręgi akademickie mają prawo do uzyskiwania wsparcia programowo-metodycznego ze strony właściwej komendy.
 6. Gromady i drużyny mogą zrzeszać się w szczepach w celu zapewnienia ciągłości wychowawczego, ułatwienia pracy z kadrą i ułatwienia prowadzenia gospodarki finansowej i sprzętowej. Zasady tworzenia i funkcjonowania szczepów określone są w odpowiednich regulacjach.
 7. Gromady, drużyny i kręgi mogą zrzeszać się w związkach drużyn. Zasady tworzenia i funkcjonowania związków drużyn określone są w odpowiednich regulacjach.
 8. W wyjątkowych wypadkach możliwe jest powoływanie jednostek ZHP działających poza granicami Polski, zrzeszających osoby pochodzenia polskiego mieszkające czasowo za granicą.
 9. Utworzenie jednostki działającej za granicą wymaga zgody Naczelnika ZHP.

GROMADA/DRUŻYNA

ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI

10. Warunkami utworzenia gromady/drużyny są:
 - a) uzyskanie zgody komendanta właściwego terytorialnie hufca,
 - b) spełnienie przez drużynowego warunków opisanych w punkcie 20,

- c) zatwierdzenie w komendzie właściwego terytorialnie hufca planu pracy gromady/drużyny na okres próbny.
11. Po spełnieniu powyższych wymagań komendant hufca powołuje gromadę/drużynę na okres próbny i mianuje drużynowego, ogłaszając tę decyzję rozkazem. W przypadku gromady/drużyny Nieprzetartego Szlaku komendant hufca nadaje jej jednocześnie status jednostki NS, zaś w przypadku gromady/drużyny integracyjnej - może nadać jej status jednostki NS na wniosek drużynowego.
 12. Okres próbny dla nowo powstałej gromady/drużyny trwa od 2 do 6 miesięcy.
 13. Jeżeli drużynowy jest niepełnoletni, właściwy komendant wyznacza pełnoletniego opiekuna drużyny, który powinien być członkiem ZHP.
 14. Za zgodą właściwego komendanta, opiekunem drużyny może być osoba spoza ZHP, która posiada ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej w zakresie pełnienia tej funkcji.
 15. Opiekun drużyny składa pisemne zobowiązanie do pełnienia funkcji.
 16. Warunkami pozytywnego zamknięcia próby są:
 - a) praca zgodna z odpowiednią metodyką według oceny właściwej komendy,
 - b) pozytywna ocena realizacji planu pracy okresu próbnego przez właściwą komendę,
 - c) osiągnięcie liczebności minimalnej określonej w punktach 39-43.
 17. Po zamknięciu okresu próbnego z wynikiem pozytywnym:
 - a) właściwa komenda nadaje gromadzie/drużynie numer oraz, na jej wniosek, może nadać jej nazwę;
 - b) członkowie jednostki mogą składać odpowiednio Obietnicę Zuchową lub Przyrzeczenie Harcerskie;
 - c) właściwa komenda może przyznać drużynie prawo posiadania imienia i sztandaru. Tryb i zasady ubiegania się o imię („kampania bohater”), nazwę i sztandar regulują osobne przepisy.
 18. Po spełnieniu powyższych wymagań właściwy komendant zamyka okres próbny i przyjmuje w poczet jednostek gromadę/drużynę oraz mianuje drużynowego i opiekuna. Decyzję ogłasza rozkazem.
 19. Dzieci, młodzież oraz funkcyjni, którzy nie ukończyli 16 roku życia mogą należeć do gromady/drużyny za pisemną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych. W przypadku gromad/drużyn NS osoby o ograniczonych możliwościach intelektualnych mogą należeć do gromady/drużyny za pisemną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych, bez względu na wiek.

FUNKCYJNI

20. Wymagania, jakie musi spełniać drużynowy:
 - a) ukończone 16 lat, w przypadku gromad/drużyn NS ukończone 18 lat,
 - b) jest instruktorem ZHP; w uzasadnionych przypadkach właściwy komendant może powierzyć funkcję drużynowego osobie, która ma otwartą próbę przewodnikowską. W przypadku gromad/drużyn NS w uzasadnionych przypadkach komendant hufca może wyrazić zgodę na prowadzenie gromady/drużyny NS przez członka ZHP niebędącego instruktorem

- c) ukończył kurs drużynowych odpowiedniej metodyki, w przypadku gromad/drużyn NS również kurs odpowiedni do rodzaju niepełnosprawności członków jednostki,
 - d) w przypadku gromad/drużyn NS: ma wiedzę i umiejętności niezbędne do pracy z dziećmi i/lub młodzieżą z określonym rodzajem niepełnosprawności.
21. W przypadku drużyny wielopoziomowej drużynowy i przybocznicy muszą łącznie dysponować przygotowaniem (w postaci ukończonych kursów drużynowych) w zakresie metodyk wszystkich pionów wiekowych, które funkcjonują w drużynie.
22. Drużynowy:
1. odpowiada za:
 - a. bezpieczeństwo i zdrowie członków gromady/drużyny,
 - b. proces wychowawczy realizowany wobec członków gromady/drużyny;
 - c. opracowanie planu pracy, jego realizację i ocenę,
 - d. prowadzenie dokumentacji gromady/drużyny,
 - e. prowadzenie ewidencji członków gromady/drużyny w systemie Ewidencja ZHP,
 - f. zbieranie składek członkowskich,
 - g. gospodarkę finansową i majątkową gromady/drużyny,
 - h. pracę z zastępowymi (w przypadku drużyny harcerskiej, starszoharcerskiej, wielopoziomowej, a także wędrowniczej, jeśli pracuje zastępami),
 - i. współpracę z rodzicami i środowiskiem działania drużyny;
 2. przygotowuje swojego następcę;
 3. wydaje rozkazy;
 4. dopuszcza członków gromady/drużyny do złożenia Obietnicy Zuchowej i Przyrzeczenia Harcerskiego;
 5. jeśli jest instruktorem ZHP, przyjmuje Obietnicę Zuchową i Przyrzeczenie Harcerskie;
 6. bierze czynny udział w życiu hufca;
 7. dba o zapewnienie ciągłości wychowawczego przez współpracę z innymi jednostkami.
23. Drużynowemu w prowadzeniu gromady/drużyny pomaga przynajmniej jeden przyboczny. W gromadzie/drużynie koedukacyjnej przynajmniej jeden przyboczny powinien być przeciwnej płci niż drużynowy.
24. Zastępy prowadzone są przez przygotowanych do funkcji zastępowych, mianowanych rozkazem drużynowego.
25. Drużynowy powołuje rozkazem, według potrzeb, innych funkcyjnych drużyny.
26. Zadania opiekuna drużyny:
- a) odpowiada za bezpieczeństwo i zdrowie członków gromady/drużyny,
 - b) odpowiada za gospodarkę finansową i majątkową gromady/drużyny,
 - c) nadzoruje pracę wychowawczą prowadzoną w gromadzie/drużynie.
27. Drużynowy zamierzający przekazać gromadę/drużynę następcy zgłasza ten fakt właściwemu komendantowi, który po zaakceptowaniu wniosku odwołuje rozkazem

dotychczasowego drużynowego, mianując jednocześnie nowego. Nowy drużynowy obejmuje funkcję z chwilą powołania w rozkazie właściwego komendanta.

28. Postanowienia p. 27 stosuje się odpowiednio w przypadku wyboru nowego drużynowego przez drużynę wędrowniczą.
29. Przekazanie dokumentacji, majątku oraz wszelkich informacji związanych z funkcjonowaniem gromady/drużyny następuje nie później niż 14 dni od momentu objęcia funkcji przez nowego drużynowego.

SYSTEM PRACY

30. W gromadzie/drużynie funkcjonuje system małych grup. W przypadku drużyn NS funkcjonuje on w zakresie, na jaki pozwala rodzaj niepełnosprawności jej członków.
31. Gromada/drużyna NS pracuje metodyką odpowiednią dla wieku i stopnia rozwoju jej członków, uwzględniając specyfikę rodzaju ich niepełnosprawności.
32. Minimalna liczebność gromady zuchowej, drużyny harcerskiej i drużyny starszoharcerskiej wynosi 16 członków, łącznie z drużynowym. W uzasadnionych przypadkach za zgodą właściwego komendanta limit ten może zostać obniżony do 12 członków, łącznie z drużynowym.
33. Minimalna liczebność drużyny wędrowniczej wynosi 9 członków, łącznie z drużynowym.
34. Minimalna liczebność drużyny wielopoziomowej wynosi 16 członków, łącznie z drużynowym, przy czym liczebności pionów metodycznych funkcjonujących w drużynie muszą umożliwiać pracę wychowawczą według odpowiednich metodyk.
35. W drużynie wielopoziomowej NS mogą działać małe grupy pracujące różnymi metodykami (np. szóstki, zastępy, patrole), nad których funkcjonowaniem czuwa pełnoletni opiekun, bez konieczności wydzielania pionów metodycznych.
36. Drużyna harcerska i starszoharcerska złożone są z minimum 2 zastępów. Zastęp liczy od 6 do 10 członków.
37. Gromada liczy minimum 2 szóstki. Szóstka liczy od 4 do 8 członków.
38. Drużyna wędrownicza pracuje patrolami zadaniowych, które liczą minimum 3 członków. Drużyna wędrownicza może także pracować zastępami, które liczą wówczas od 6 do 10 członków.
39. Zbiórki gromady/drużyny oraz samodzielne zbiórki zastępów odbywają się regularnie. Dla zbiórek zastępów/patroli zadaniowych/gromady zalecana jest częstotliwość tygodniowa.

ZASADY KIEROWANIA JEDNOSTKĄ

40. Działalnością gromady kieruje drużynowy przy pomocy przybocznego/przybocznych.
41. Działalnością drużyny harcerskiej kieruje drużynowy z udziałem rady drużyny.
42. Działalnością drużyny starszoharcerskiej kieruje rada drużyny, której przewodzi drużynowy.
43. Działalnością drużyny wędrowniczej kierują członkowie drużyny zgodnie z konstytucją drużyny.
44. W skład rady drużyny harcerskiej i starszoharcerskiej wchodzi: drużynowy, przybocznicy, zastępowi oraz ewentualnie inni członkowie drużyny, zgodnie z przyjętymi w drużynie ustaleniami. W pracach rady drużyny uczestniczy opiekun drużyny z głosem doradczym. Członkowie rady drużyny powoływani są rozkazem przez drużynowego.

45. System kierowania drużyną wielopoziomową stanowi przeniesienie postanowień p. 40-44 na grunt danej drużyny, przy czym zakres samorządności każdego pionu oraz sposób podejmowania w nim decyzji musi odpowiadać zasadom opisanym dla odpowiednich metodyk.
46. W przypadku gromad/drużyn NS, jeśli wymaga tego specyfika rodzaju niepełnosprawności członków gromady/drużyny NS, drużynowy określa inny skład i zakres kompetencji rady drużyny oraz sposób kierowania jednostką.
47. Ważne decyzje drużynowego oraz uchwały rady drużyny, drużynowy gromady/drużyny ogłasza w rozkazie.

SPECJALNOŚĆ

48. Gromada/drużyna może realizować specjalność harcerską zdefiniowaną w osobnych przepisach.
49. Rozpoczęcie realizowania specjalności harcerskiej w gromadzie/drużynie może nastąpić w dowolnym momencie jej istnienia i wymaga zgody właściwego komendanta.
50. Gromada może realizować specjalność jedynie w przypadku funkcjonowania w ramach szczeblu specjalnościowego.
51. Gromada/drużyna chcąc realizować specjalność musi:
 - a) wykazać, że kwalifikacje kadry jednostki umożliwią realizowanie działań specjalnościowych w sposób nie zagrażający bezpieczeństwu członków jednostki oraz osobom postronnym;
 - b) przedstawić sposób realizacji celów wychowawczych ZHP przy użyciu instrumentów metodycznych ZHP oraz działań i narzędzi wybranej specjalności (tj. włączenia działań i narzędzi specjalnościowych w system narzędzi wychowawczych ZHP).
52. Właściwy komendant stwierdza spełnienie przez gromadę/drużynę wymagań określonych w p. 51 i ogłasza ją w rozkazie jednostką specjalnościową.
53. Wymagania określone w p. 51 muszą być spełnione w każdym momencie funkcjonowania gromady/drużyny specjalnościowej.
54. Gromada/drużyna specjalnościowa może:
 - a) w wyjątkowych sytuacjach zmienić specjalność;
 - b) zrezygnować z realizowania specjalności, przekształcając się w jednostkę niespecjalnościową; fakt ten właściwy komendant ogłasza w rozkazie.
55. Realizowanie specjalności w gromadzie/drużynie nie może kolidować z prowadzeniem w niej procesu całościowego wychowania członków jednostki.
56. W przypadku działania gromady/drużyny specjalnościowej niezgodnie z postanowieniami niniejszego rozdziału stosuje się postanowienia rozdziału „Zakończenie działalności”.

DOKUMENTACJA

57. Drużynowy prowadzi i przechowuje następującą dokumentację:
 - a) książka pracy gromady/drużyny, która zawiera rozkazy drużynowego,
 - b) plan pracy gromady/drużyny, zatwierdzony przez właściwą komendę,
 - c) zgody rodziców na przynależność do gromady/drużyny,

- d) dokumenty finansowe wymienione w punkcie dotyczącym finansów i gospodarki majątkowej jednostki,
 - e) w przypadku drużyny wędrowniczej: konstytucję drużyny, przedstawioną właściwej komendzie,
 - f) w przypadku gromad/drużyn NS: kopie zaświadczeń o niepełnosprawności członków gromady/drużyny.
58. Częścią dokumentacji gromady/drużyny są także wpisy dotyczące jej członków w systemie Ewidencja ZHP.
59. Upoważnienia do przetwarzania danych osobowych udziela drużynowemu właściwy komendant.

POSTANOWIENIA SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE GROMAD/DRUŻYN NIEPRZETARTEGO SZLAKU

60. Celami pracy w gromadzie/drużynie NS są:
- a) zwiększanie samodzielności członków,
 - b) integracja członków ze środowiskiem lokalnym, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu,
 - c) pobudzanie zainteresowań członków,
 - d) socjalizacja członków i zapobieganie patologiom poprzez proponowanie ciekawych form spędzania czasu wolnego,
 - e) pedagogizacja środowiska rodzinnego członków,
 - f) nauka poprzez zabawę, działanie i pracę,
 - g) współodpowiedzialność za członków jednostki,
 - h) wdrażanie członków na miarę ich możliwości do pracy, pomagania innym,
 - i) indywidualizacja oddziaływań dostosowana do potrzeb i możliwości członków,
 - j) współdziałanie z osobami pełnosprawnymi (edukacja włączająca).
61. Dzieci i młodzież do lat 16 mogą należeć do gromady/drużyny za pisemną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych. Osoby o ograniczonych możliwościach intelektualnych mogą należeć do gromady/drużyny za pisemną zgodą rodziców lub opiekunów prawnych, bez względu na wiek.
62. Drużynowy powołuje rozkazem, według potrzeb, innych funkcyjnych drużyny, w tym może powołać pomocnika drużynowego.
63. Pomocnik drużynowego składa pisemne zobowiązanie do pełnienia funkcji.
64. Wymagania, jakie musi spełniać pomocnik drużynowego:
- a) osiągnięcie pełnoletniości,
 - b) posiadanie wiedzy i umiejętności niezbędnych do pracy z dziećmi i/lub młodzieżą z określonym rodzajem niepełnosprawności,
 - c) w przypadku osoby niebędącej członkiem ZHP: posiadanie ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie pełnienia tej funkcji.
65. Zadania pomocnika drużynowego:

- a) na równi z drużynowym odpowiada za bezpieczeństwo i zdrowie członków gromady / drużyny NS,
 - b) wspomaga funkcjonowanie osób z niepełnosprawnościami - w zależności od stopnia i rodzaju niepełnosprawności,
 - c) wspomaga działania wychowawcze.
66. Drużynowy NS oraz pomocnik drużynowego NS mogą podjąć opiekę nad grupami liczącymi maksymalnie:
- 1) w przypadku dzieci i młodzieży niesłyszących i słabo słyszących - od 6 do 8 osób,
 - 2) w szkole (oddziale) dla uczniów niewidomych i słabo widzących - od 8 do 10 osób,
 - 3) w szkole (oddziale) dla uczniów z chorobami przewlekłymi - od 10 do 16 osób,
 - 4) w szkole (oddziale) dla uczniów z zaburzeniami psychicznymi - od 6 do 8 osób,
 - 5) w szkole (oddziale) dla uczniów z niepełnosprawnością ruchową - od 8 do 12 osób,
 - 6) w szkole (oddziale) dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim - od 10 do 16 osób,
 - 7) w szkole (oddziale) dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym - od 6 do 8 osób,
 - 8) w szkole (oddziale) dla uczniów z autyzmem i z niepełnosprawnościami sprzężonymi - od 2 do 4 osób,
 - 9) w szkole (oddziale) dla uczniów niedostosowanych społecznie, zagrożonych niedostosowaniem społecznym, zagrożonych uzależnieniem lub z zaburzeniami zachowania - od 10 do 16 osób.
67. Zasady zbierania składek członkowskich określone są w osobnych przepisach. Zuchy, harcerze, harcerze starsi i wędrownicy - członkowie NS są zwolnieni z obowiązku opłacania podstawowej składki członkowskiej.

KRĄG AKADEMICKI

68. Krąg akademicki jest podstawową jednostką organizacyjną ZHP, stwarzającą wędrownikom, instruktorom i członkom starszyny studiującym lub w inny sposób związanym ze środowiskiem akademickim możliwość działania harcerskiego w tymczasowym otoczeniu ośrodka akademickiego.
69. Celami działania kręgu akademickiego są:
- a) rozwój harcerski i instruktorski jego członków,
 - b) podejmowanie służby społecznej na rzecz harcerstwa, środowiska i swych członków,
 - c) utrzymywanie więzi ze środowiskiem harcerskim i wspólnotą instruktorską,
 - d) szeroko pojęta promocja harcerstwa.
70. Osoby inne niż wymienione w p. 68, w tym osoby niezrzeszone w ZHP, mogą działać przy kręgu akademickim. Konstytucja kręgu może przyznawać takim osobom część uprawnień członków kręgu, w tym prawo do czynnego uczestniczenia w życiu kręgu i prawo do używania symboli kręgu, nie może im jednak przyznać biernego prawa wyborczego do władz kręgu.

71. Członkostwo w kręgu akademickim może być łączone z członkostwem w innej podstawowej jednostce organizacyjnej. W takim przypadku właściwy komendant na wniosek zainteresowanego członka określa jego podstawowy przydział służbowy.

ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI

72. Krąg akademicki może działać przy hufcu, chorągwi lub Głównej Kwaterze ZHP.
73. W celu utworzenia kręgu akademickiego min. 6 pełnoletnich wędrowników, instruktorów i/lub członków starszyny spełniających warunki członkostwa w kręgu akademickim składa do komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP:
- a) wniosek o utworzenie kręgu,
 - b) uchwałę o wyborze przewodniczącego kręgu,
 - c) pisemne zobowiązanie wybranego przewodniczącego do prowadzenia kręgu,
 - d) plan pracy kręgu w okresie próbnym.
74. Komendant, o którym mowa w p. 73, powołuje krąg akademicki na okres próbny i mianuje jego przewodniczącego, ogłaszając te fakty w rozkazie.
75. W trakcie okresu próbnego krąg akademicki postuluje się nazwą zawierającą określenie „próbny”.
76. Warunkiem pozytywnego zamknięcia okresu próbnego jest:
- a) praca zgodna z obowiązującymi przepisami i metodą harcerską,
 - b) opracowanie i uchwalenie konstytucji kręgu, określającej szczegółowo wewnętrzną organizację kręgu akademickiego,
 - c) pozytywna ocena realizacji planu pracy okresu próbnego przez właściwą komendę.

SYSTEM PRACY

77. Krąg akademicki pracuje zgodnie z metodą harcerską, samodzielnie planując swoją pracę.
78. Krąg akademicki działa na podstawie przyjętej przez siebie konstytucji, określającej strukturę kręgu oraz zasady jego funkcjonowania i podejmowania decyzji.
79. Krąg akademicki liczy co najmniej 6 członków.

ZASADY KIEROWANIA JEDNOSTKĄ

80. Kręgiem akademickim kieruje jego przewodniczący wybierany przez krąg.
81. Przewodniczącym kręgu akademickiego może być instruktor, wędrownik lub członek starszyny przygotowany do pracy metodyką wędrowniczą. Decyzję kręgu zatwierdza rozkazem właściwy komendant.
82. Przewodniczący kręgu akademickiego:
- 1) odpowiada za:
 - a) współpracę ze środowiskiem działania kręgu,
 - b) za realizację planu pracy kręgu,
 - c) prowadzenie ewidencji członków kręgu mających do niego przydział służbowy w systemie Ewidencja ZHP,

- d) zbieranie i odprowadzenie składek członkowskich członków kręgu mających do niego przydział służbowy,
 - e) gospodarkę finansową i majątkową kręgu,
 - f) prowadzenie dokumentacji kręgu,
- 2) wydaje rozkazy,
 - 3) wykonuje inne czynności powierzone mu przez krąg lub właściwego komendanta.
83. Konstytucja kręgu akademickiego może określić dodatkowe organy i funkcje w kręgu oraz ich zadania i uprawnienia.

DOKUMENTACJA

84. Krąg akademicki prowadzi i przechowuje następującą dokumentację:
- a) konstytucję kręgu przedstawioną właściwej komendzie,
 - b) rejestr członków,
 - c) wykaz decyzji kręgu podjętych w formie określonej w konstytucji,
 - d) rozkazy przewodniczącego kręgu,
 - e) plan pracy zatwierdzony przez właściwą komendę,
 - f) dokumenty finansowe wymienione w punkcie dotyczącym finansów i gospodarki majątkowej jednostki.

KRĄG INSTRUKTORSKI, STARSZYJNI, SENIORÓW

85. Celami działania kręgu instruktorskiego i kręgu starszyjni są:
- a) rozwój harcerski jego członków,
 - b) w przypadku kręgu instruktorskiego: rozwój instruktorski jego członków,
 - c) podejmowanie służby społecznej na rzecz harcerstwa, środowiska i swych członków,
 - d) podejmowanie działań służących promocji harcerstwa.
86. Celami działania kręgu seniorów są:
- a) tworzenie wspólnoty seniorów harcerskich,
 - b) utrzymanie więzi ze środowiskiem harcerskim,
 - b) podejmowanie służby społecznej na rzecz harcerstwa, środowiska i swych członków.

ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI

87. Krąg może działać przy szczepie, związku drużyn, hufcu, chorągwi lub Głównej Kwaterze ZHP.
88. W przypadku kręgu działającego przy szczepie lub związku drużyn właściwym komendantem jest komendant hufca, w którym działa szczep lub związek drużyn.
89. Krąg działający przy szczepie nie jest uwzględniany przy ocenie spełniania przez szczep warunku minimalnej liczebności, ponieważ krąg nie jest jednostką metodyczną.

90. Krąg działający przy związku drużyn jest uwzględniany przy ocenie spełniania przez związek drużyn warunku minimalnej liczebności.
91. W celu utworzenia kręgu min. 6 członków ZHP spełniających warunki członkostwa w kręgu danego rodzaju (w przypadku kręgu instruktorskiego: min. 6 instruktorów ZHP) składa do komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP:
 - a) wniosek o utworzenie kręgu,
 - b) uchwałę o wyborze przewodniczącego kręgu,
 - c) pisemne zobowiązanie wybranego przewodniczącego do prowadzenia kręgu,
 - d) konstytucję kręgu określającą jego cele i zadania.

SYSTEM PRACY

92. Krąg działa na podstawie przyjętej przez siebie konstytucji zatwierdzonej przez właściwą komendę. Konstytucja kręgu określa strukturę kręgu oraz zasady jego funkcjonowania i podejmowania decyzji.
93. Krąg liczy co najmniej 6 członków.

ZASADY KIEROWANIA JEDNOSTKĄ

94. Przewodniczącym kręgu może być instruktor lub członek ZHP spełniający warunki członkostwa w kręgu danego rodzaju, z zastrzeżeniem, że przewodniczącym kręgu instruktorskiego może być wyłącznie instruktor. Przewodniczący kręgu jest wybierany przez krąg zgodnie z jego konstytucją, następnie zaś decyzję kręgu zatwierdza rozkazem właściwy komendant.
95. Przewodniczący kręgu:
 - 1) odpowiada za:
 - a) współpracę ze środowiskiem działania kręgu,
 - b) realizację planu pracy kręgu,
 - c) prowadzenie dokumentacji kręgu,
 - d) działalność finansowo-gospodarczą kręgu,
 - 2) wydaje rozkazy,
 - 3) wykonuje inne czynności powierzone mu przez krąg lub właściwego komendanta.
96. Konstytucja kręgu może określić dodatkowe organy i funkcje w kręgu oraz ich zadania i uprawnienia.
97. Zbiórki kręgu odbywają się w zależności od potrzeb, ale nie rzadziej niż raz na kwartał.

DOKUMENTACJA

98. Krąg prowadzi i przechowuje następującą dokumentację:
 - a) konstytucję kręgu zatwierdzoną przez właściwą komendę,
 - b) rejestr członków,
 - c) wykaz decyzji kręgu podjętych w formie określonej w konstytucji,
 - d) rozkazy przewodniczącego kręgu,

- e) plan pracy zatwierdzony przez właściwą komendę,
- f) dokumenty finansowe wymienione w punkcie dotyczącym finansów i gospodarki majątkowej jednostki.

HARCERSKI KLUB SPECJALNOŚCIOWY

99. HKS prowadzi działalność w oparciu o plan pracy zatwierdzony przez właściwą komendę. Plan pracy powinien być skonstruowany tak, aby poprzez zdobywanie sprawności, specjalistycznych odznak, certyfikatów, uprawnień itp. jego członkowie realizowali wybraną specjalność i podnosili swoje kwalifikacje.

ROZPOCZĘCIE DZIAŁALNOŚCI

100. HKS może działać przy szczepie, związku drużyn, hufcu, chorągwi lub Głównej Kwaterze ZHP.
101. W przypadku HKS działającego przy szczepie lub związku drużyn właściwym komendantem jest komendant hufca, w którym działa szczep lub związek drużyn.
102. W celu utworzenia HKS min. 6 wędrowników, instruktorów i/lub członków starszyny harcerskiej składa do komendanta hufca, komendanta chorągwi lub Naczelnika ZHP:
- a) wniosek o utworzenie HKS,
 - b) pisemne zobowiązanie proponowanego przewodniczącego do prowadzenia HKS,
 - c) konstytucję HKS określającą jego strukturę oraz zasady funkcjonowania i podejmowania decyzji.
103. Komendant, o którym mowa w p. 102, powołuje HKS i mianuje jego przewodniczącego, ogłaszając te decyzje w rozkazie.

SYSTEM PRACY I ZASADY KIEROWANIA JEDNOSTKĄ

104. Członkami HKS mogą być:
- a) instruktorzy i członkowie starszyny harcerskiej,
 - b) zuchy, harcerze, harcerze starsi i wędrownicy nie mogący rozwijać swoich zainteresowań w macierzystych drużynach, którzy jednak pozostają w nich z podstawowym przydziałem służbowym.
105. Na czele HKS stoi przewodniczący (zależnie od tradycji środowiska i specjalności może też nosić miano prezesa, komandora itp.). Przewodniczącym HKS musi być pełnoletni instruktor ZHP. Przewodniczący HKS powinien posiadać wiedzę i umiejętności z zakresu specjalności realizowanej przez HKS pozwalające prowadzić działalność specjalnościową zgodnie z wymogami bezpieczeństwa. W przypadku, kiedy przewodniczący nie posiada takich kwalifikacji, w klubie musi być specjalista danej specjalności posiadający takie kwalifikacje - szef wyszkolenia specjalnościowego.
106. HKS może prowadzić działalność na rzecz osób niezrzeszonych w ZHP. Jest to element służby harcerskiej na rzecz społeczności lokalnej. Osoby niezrzeszone w ZHP nie mogą być członkami HKS.
107. HKS współpracuje z organizacjami i instytucjami prowadzącymi działalność w obszarze aktywności będącym podstawą danej specjalności harcerskiej.

DOKUMENTACJA

108. HKS prowadzi i przechowuje następującą dokumentację pracy wychowawczo-organizacyjnej:
- książkę pracy wraz z rejestrem członków,
 - plan pracy HKS zatwierdzony przez właściwą komendę.
109. HKS może prowadzić działalność finansowo-gospodarczą zgodnie z przepisami obowiązującymi w ZHP i opisanymi w dziale *Finanse i gospodarka majątkowa jednostki*.

ZAKOŃCZENIE DZIAŁALNOŚCI JEDNOSTKI

110. W przypadku, gdy jednostka działa niezgodnie z celami, zasadami i regulaminami ZHP, a w przypadku gromady i drużyny również działań niezgodnych z metodą harcerską i odpowiednimi metodami, właściwa komenda może:
- wyznaczyć okres do 3 miesięcy na doprowadzenie działań jednostki do pełnej zgodności z przepisami ZHP;
 - zwolnić z pełnionej funkcji szefa jednostki, w przypadku gromady, drużyny i klubu specjalnościowego mianując jednocześnie nowego, zaś w przypadku kręgu polecając dokonanie wyboru przez krąg nowego przewodniczącego w określonym terminie;
 - rozwiązać jednostkę.
111. Szefowi jednostki przysługuje prawo do odwołania się od decyzji o zwolnieniu z funkcji lub rozwiązaniu jednostki w ciągu 14 dni od daty powiadomienia o tej decyzji. Odwołanie wnosi się do:
- komendy chorągwi, jeśli właściwą komendą jest komenda hufca,
 - GK ZHP, jeśli właściwą komendą jest komenda chorągwi,
 - Centralnej Komisji Rewizyjnej, jeśli właściwą komendą jest GK ZHP.
112. W razie rozwiązania jednostki, również próbnej, właściwy komendant ma obowiązek zaproponować mającym do niej przydział członkom ZHP przydział do innej jednostki.
113. W przypadku gromad i drużyn działających w szczepach lub związkach drużyn majątek ZHP użytkowany przez rozwiązana jednostkę jest przekazywany do użytkowania przez odpowiednio szczep lub związek drużyn. W pozostałych przypadkach majątek i dokumentacja rozwiązanej jednostki są przejmowane przez właściwą komendę.
114. Jeśli rozwiązywana jednostka posiadała sztandar, jest on przejmowany przez właściwą komendę, która następnie może go przekazać instytucjom harcerskim zajmującym się pielęgnowaniem oznak tradycji, zgodnie z postanowieniami odpowiednich przepisów.
115. Dokumentacja rozwiązywanej jednostki jest przejmowana przez właściwą komendę.
116. Na wniosek szefa rozwiązywanej jednostki właściwy komendant może zastrzec numer i/lub nazwę jednostki w oczekiwaniu na przyszłe odrodzenie się jednostki po rozwiązaniu problemów, które były przyczyną jej likwidacji. Zastrzeżone w ten sposób numer i/lub nazwa rozwiązanej jednostki nie będą w przyszłości dostępne dla nowo powstających jednostek, z wyjątkiem jednostki, która przejmie tradycję rozwiązanej jednostki.
117. Nowo powstająca jednostka może za zgodą właściwej komendy przejąć tradycję rozwiązanej dawniej jednostki, o ile wykaże powiązanie z dawną jednostką (związek personalny, to samo miejsce działania, wspólne charakterystyczne metody działania itp.).

Przejęcie tradycji jest traktowane jak wznowienie działalności dawnej jednostki po przerwie i kontynuowanie historii środowiska.

FINANSE I GOSPODARKA MAJĄTKOWA JEDNOSTKI

ZASADY OGÓLNE

118. Odpowiedzialność majątkowa i prawna:

- 1) za powierzony majątek, prawidłowe prowadzenie gospodarki majątkowej oraz wymaganą dokumentację odpowiedzialność majątkową i prawną ponosi szef jednostki, zaś w przypadku niepełnoletniego drużynowego - pełnoletni opiekun wyznaczony przez komendanta hufca;
- 2) sprawy związane z działalnością finansową i prowadzeniem dokumentacji finansowej jednostki mogą być powierzone innej pełnoletniej osobie, która się do tego pisemnie zobowiąże.

119. Dokumentacja gospodarczo-finansowa jednostki obejmuje:

- a) rozliczenia wszystkich przychodów i wydatków, w tym rozliczenia poszczególnych zadań (biwaki, rajdy itp.),
- b) protokoły przejęcia sprzętu w zarząd,
- c) protokoły zdania sprzętu,
- d) protokoły zniszczenia sprzętu (w porozumieniu z właściwym komendantem),
- e) protokoły kradzieży (w porozumieniu z właściwym komendantem).

120. Wszystkie operacje przychodu i rozchodu środków odbywają się na szczeblu właściwej komendy.

121. Kontrolę nad działalnością gospodarczo-finansową jednostki sprawuje właściwy komendant wraz z księgowym, właściwa komenda oraz komisja rewizyjna tego samego szczebla. W przypadku drużyny gospodarka finansowa podlega także kontroli rady drużyny.

122. Na fundusze jednostki składają się:

- a) część podstawowej składki członkowskiej przypadająca jednostce,
- b) dodatkowa składka członkowska zadaniowa,
- c) dochody z ofiarności publicznej (np. darowizny, wpłaty z 1%),
- d) wpływy z prowadzonej przez jednostkę działalności zarobkowej,
- e) inne.

123. Środki finansowe pochodzące z wyżej wymienionych źródeł pozostają w dyspozycji jednostki, która je uzyskała, i są przeznaczone na jej działalność statutową, jednakże wypłacane są w formie zaliczki z kasy macierzystego hufca lub przelewane na ewentualne subkonto jednostki, którego właścicielem jest właściwa komenda.

FUNDUSZE JEDNOSTEK

124. Podstawowa składka członkowska - składkę należy wpłacać bezpośrednio na rachunek bankowy właściwej komendy. Istnieje możliwość zbierania składek członkowskich przez szefa jednostki, jednakże zobowiązany jest on do wpłaty całości zebranej kwoty na

rachunek bankowy właściwej komendy oraz przekazanie komendzie listy osób, które opłaciły składkę członkowską.

125. Dodatkowa składka członkowska zadaniowa - stanowi odpłatność członków ZHP za udział w rajdach, zlotach, biwakach itp. Uczestnicy wplacają tę składkę, samodzielnie lub poprzez organizatora zadania, do kasy właściwej komendy lub na rachunek bankowy właściwej komendy.
126. Dochody z ofiarności publicznej - muszą być wpłacane poprzez kasę lub rachunek bankowy właściwej komendy. W przypadku przypisania określonych środków danej jednostce właściwa komenda nie może bez zgody jednostki dysponować tymi środkami na inne cele.
127. Dotacje celowe - jednostka może realizować zadania i akcje zlecone przez podmioty zewnętrzne, w tym władze państwowe i lokalne oraz organy administracji publicznej. Takie zadania i akcje muszą być realizowane na podstawie umów podpisanych w imieniu ZHP przez osoby do tego upoważnione, zaś wydatki poniesione w związku z ich realizacją podlegają rozliczeniu we właściwej komendzie.
128. Wszelkie przychody jednostek muszą być wpłacane poprzez kasę właściwej komendy lub na jej rachunek bankowy. W przypadku przypisania określonych środków danej jednostce właściwa komenda nie może bez zgody jednostki dysponować tymi środkami na inne cele.

WYDATKI JEDNOSTKI

129. Wydatkami jednostki są koszty związane z jej działalnością statutową. Podstawą do rozliczenia wydatków są dowody księgowe (faktury, rachunki, delegacje, polisy, noty księgowe i inne).
130. Jednostka może z wypracowanych przez siebie środków zakupić sprzęt przydatny do prowadzenia działalności statutowej.
131. Sprzęt i niskocenne środki trwałe wpisywane są na podstawie dowodu zakupu do książki inwentarzowej hufca. Drużyna użytkuje sprzęt na podstawie „Protokołu przekazania majątku ZHP w zarząd”.
132. Drobnny sprzęt (o wartości do 50 zł) podlega ewidencji ilościowej w jednostce.
133. Jednostka może zakupić materiały tylko w przypadku przeznaczenia ich na działalność statutową.

DOKUMENTACJA ŹRÓDŁOWA

134. Wykaz dowodów źródłowych przedstawianych do rozliczenia zaliczki:
 - a) faktura VAT - wystawiana przez zarejestrowanych podatników posiadających NIP - wystawiają faktury oznaczone wyrazem „Faktura VAT” - stanowi dowód księgowy.
 - b) faktura VAT korygująca - wystawiana w przypadku błędnego wyliczenia na fakturze VAT, musi być podpisana przez sprzedającego i kupującego - stanowi dowód księgowy umożliwiający dokonanie korekty.
 - c) nota korygująca - wystawia się ją w przypadku błędów w fakturze VAT lub fakturze VAT korygującej zawierającą pomyłki dot. nazwy nabywcy lub sprzedawcy. (nie dot. pomyłek rachunkowych). Musi być podpisana przez sprzedającego i kupującego.
 - d) faktura VAT RR - dokument zakupu artykułów od rolników prowadzących gospodarstwo rolne. Dokument ten wystawia kupujący. Stanowi dowód księgowy.
 - e) rachunek - wystawiany przez podatnika, którego działalność nie jest objęta podatkiem VAT. Stanowi dowód księgowy.

- f) polecenie wyjazdu służbowego (delegacja) - jest rozliczeniem kosztów podróży i diet osób delegowanych. Stanowi dowód księgowy. Zlecającym musi być komendant hufca lub osoba przez niego upoważniona.
- g) nota księgową - wystawiana jest przez jednostki ZHP (komenda hufca, komenda chorągwi, GK ZHP). Służy do dokumentowania wzajemnych zobowiązań finansowych wewnątrz ZHP - tylko w obrębie tej samej chorągwi, gdy obie strony transakcji posługują się tym samym NIP (opłata za noclegi, wynajem sprzętu, zwrot poniesionych kosztów wspólnych imprez itp.).
- h) polisa ubezpieczeniowa - jest dowodem poniesienia kosztów na ubezpieczenie (uczestników, pojazdu, sprzętu). Stanowi dowód księgowy.
- i) inne dowody źródłowe - w wyjątkowych przypadkach możliwe jest rozliczanie jednorazowych zakupów na paragon do wartości 6,- zł netto oraz rozliczanie zakupu biletów (jeśli spełniają cechy dowodu księgowego) i biletów wstępu (np. do muzeum).

ROZLICZANIE DZIAŁALNOŚCI FINANSOWEJ

- 135. Wszystkie wydatki powinny być dokumentowane za pomocą dowodów księgowych (faktury, rachunki, noty, itd.).
- 136. Dowody księgowe dokumentujące wydatki jednostki muszą trafić do właściwej komendy do 5. dnia następnego miesiąca po zakończonym miesiącu rozliczeniowym.
- 137. Dowody księgowe powinny być opisane w sposób ustalony z właściwym komendantem i skarbnikiem.

POZOSTAŁE USTALENIA

- 138. Jednostka jest zobowiązana przechowywać własne środki pieniężne na rachunku bankowym lub subkoncie dedykowanym jednostce, a należącym do właściwej komendy.
- 139. Jednostka może wykorzystywać swe środki zgromadzone na rachunku bankowym lub subkoncie dedykowanym jednostce, a należącym do właściwej komendy w następujący sposób:
 - a) pobierając zaliczkę z kasy właściwej komendy i następnie rozliczając ją;
 - b) szef jednostki może dokonywać płatności kartą płatniczą wydaną do subkonta, do wysokości środków zgromadzonych na rachunku bankowym;
 - c) zawierając transakcje opłacane przelewem z rachunku właściwej komendy.
- 140. W przypadku zmiany na funkcji szefa jednostki sporządza się w obecności właściwego komendanta lub osoby przez niego upoważnionej protokół zdawczo-odbiorczy. Protokół ten musi być podpisany przez zdającego i przyjmującego obowiązki szefa jednostki. Kopie protokołu przekazuje się do właściwej komendy.
- 141. W przypadku jednostek działających w ramach szczeblu stosuje się takie same zasady jak w przypadku jednostek samodzielnych. Jeśli konstytucja szczeblu stanowi, iż gospodarka finansowa jest prowadzona na szczeblu szczeblu, do szczeblu jako całości stosuje się odpowiednio zasady działalności finansowo-gospodarczej ujęte w niniejszej instrukcji.
- 142. W przypadku jednostek działających w ramach związku drużyn stosuje się takie same zasady jak w przypadku jednostek samodzielnych. Jeśli regulamin wewnętrzny związku drużyn stanowi, iż gospodarka finansowa jest prowadzona na szczeblu związku drużyn, do związku drużyn jako całości stosuje się odpowiednio zasady działalności finansowo-gospodarczej ujęte w niniejszej instrukcji.

143. Wszystkie kwestie nieujęte w niniejszej instrukcji oraz budzące jakiegokolwiek wątpliwości należy uzgadniać z właściwym komendantem i skarbnikiem.

GOSPODAROWANIE ŚRODKAMI TRANSPORTOWYMI

144. Zasady użytkowania pojazdów określa „Instrukcja gospodarowania środkami transportowymi w ZHP”.

TWORZENIE JEDNOSTEK POZA GRANICAMI POLSKI

145. W wyjątkowych wypadkach możliwe jest powoływanie jednostek ZHP działających poza granicami Polski:
- zrzeszających obywateli polskich mieszkających czasowo za granicą, lub
 - zrzeszających osoby pochodzenia polskiego pragnących kultywować związki z Polską.
146. Utworzenie jednostki ZHP działającej za granicą jest możliwe wyłącznie w sytuacjach, gdy osoby pragnące w niej działać nie mogą realizować swych zamierzeń w ramach działania w ZHPpgK ani w organizacjach skautowych danego kraju.
147. Utworzenie jednostki działającej za granicą wymaga każdorazowo zgody:
- Naczelnika ZHP lub wyznaczonego przez niego przedstawiciela,
 - działającej w danym kraju organizacji skautowej będącej członkiem WOSM/WAGGGS.
148. W momencie utworzenia jednostki poza granicami Polski Naczelnik ZHP wskazuje hufiec, w którym tworzona jednostka będzie działać.
149. Jednostka, o której mowa w punkcie 145.b, ma podwójną przynależność organizacyjną, działając jednocześnie w strukturach ZHP oraz działającej w danym kraju organizacji skautowej będącej członkiem WOSM/WAGGGS. Wiąże się to z koniecznością spełniania jednocześnie wymogów obu organizacji.
150. Jednostki ZHP działające za granicą mają prawo do wsparcia ze strony GK ZHP przy ustalaniu zasad funkcjonowania w obrębie lokalnej organizacji skautowej oraz określaniu zakresu autonomii jednostki (np. zasad wykorzystywania symboli, mundurów czy oznak i odznak ZHP).

BIWAKI

151. Biwaki stanowią element śródrocznej pracy jednostek i muszą być ujęte w planie pracy jednostki.
152. O szczegółach realizacji biwaku szef jednostki powinien poinformować właściwą komendę co najmniej 14 dni przed rozpoczęciem biwaku, przesyłając (w formie papierowej lub elektronicznej):
- miejsce biwaku,
 - listę uczestników,
 - wykaz kadry biwaku,
 - ramowy plan biwaku,
 - informacja o polisie ubezpieczeniowej.

153. Wpłaty uczestników biwaku zbierane są w formie dodatkowej składki członkowskiej zadaniowej (DSCZ).
154. Rozliczenie biwaku odbywa się na zasadach ogólnych, określonych w dziale *finanse i gospodarka majątkowa jednostki*.
155. Należy pamiętać, że w myśl przepisów państwowych biwak może spełniać kryteria wypoczynku ze wszystkimi tego konsekwencjami.

SPRAWY CZŁONKOWSKIE

156. Osoby wstępujące do ZHP stają się członkami jednostki:
 - 1) w przypadku osób, które w myśl osobnych przepisów będą miały przydział służbowy do gromady, drużyny lub kręgu akademickiego: z chwilą złożenia szefowi danej jednostki zgody na przynależność,
 - 2) w przypadku pozostałych osób: z chwilą złożenia szefowi wybranej jednostki zgody na przynależność i uzyskania przynależności do tej jednostki od właściwego komendanta.
157. Minimalną zawartość zgody na przynależność określa załącznik 1 do niniejszej instrukcji. Jednostka może uzupełnić stosowaną przez siebie deklarację o własne treści.
158. Osoby w wieku nieprzekraczającym górnej granicy wiekowej wędrowników składają zgodę na przynależność nie później niż na trzeciej zbiórce danej jednostki, w której uczestniczą.
159. Członkowie ZHP zmieniając przydział służbowy stają się członkami nowej jednostki z chwilą uzyskania przydziału służbowego lub przynależności do tej jednostki. Zasady zmiany przydziału służbowego i przynależności określają osobne przepisy.
160. W przypadku przeniesienia się członka ZHP do innej jednostki szef dotychczasowej jednostki winien ogłosić w rozkazie zmianę jego przydziału służbowego lub przynależności.
161. Zasady zbierania składek członkowskich określone są w osobnych przepisach. Składki zbierane są również w okresie próbnym działania jednostki.
162. Jeśli wśród członków jednostki są instruktorzy inni niż szef jednostki, szef jednostki winien występować w terminie do właściwego komendanta o zaliczanie im służby instruktorskiej zgodnie z odpowiednimi regulacjami.

Załączniki

- 1) Zgoda na przynależność
- 2) Deklaracja drużynowego
- 3) Deklaracja opiekuna drużyny

ZGODA NA PRZYNALEŻNOŚĆ DZIECKA DO ZHP

Cześć A. Ja, niżej podpisany legitymujący się dowodem osobistym numer oświadczam, że wyrażam zgodę na przynależność mojego dziecka do Związku Harcerstwa Polskiego (Chorągiew..... Hufiec) i uczestnictwo w zbiórkach gromady/drużyny

Cześć B. Jednocześnie przekazuję dane dziecka, niezbędne do rejestracji w systemie *Ewidencja ZHP*:

METRYCZKA DZIECKA		DANE KONTAKTOWE RODZICA	
PESEL		Nr telefonu	
IMIĘ (IMIONA) i NAZWISKO		E-mail	
ADRES (kod, miasto, ulica, numer mieszkania)		Inne	

.....
Podpis rodzica/prawnego opiekuna

Cześć C. Klauzule dotyczące ochrony danych osobowych oraz wykorzystania wizerunku

1. Zgodnie z art. 25 ust. 1 Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. 1997, nr 133, poz. 883

ze zmianami), jako rodzic/prawny opiekun wskazanego powyżej małoletniego, **ze skutkiem dla tego małoletniego przyjmuję do wiadomości, że:**

- 1) administratorem danych osobowych wskazanego powyżej małoletniego jest Związek Harcerstwa Polskiego z siedzibą w Warszawie (00-491) przy ul. M. Konopnickiej 6, zwany dalej „Stowarzyszeniem”;
- 2) dane osobowe wskazanego powyżej małoletniego przetwarzane będą jedynie dla celów działalności statutowej prowadzonej przez Stowarzyszenie i nie będą one udostępniane innym podmiotom;
- 3) źródłem danych osobowych dotyczących wskazanego powyżej małoletniego osoba podpisująca niniejsze oświadczenie;
- 4) istnieje prawo dostępu do podanych powyżej danych osobowych, a także możliwość ich poprawiania;
- 5) w przypadkach, gdy przetwarzanie danych osobowych wskazanego powyżej małoletniego będzie niezbędne dla wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego, jak również wówczas, gdy przetwarzanie takie będzie niezbędne dla wypełnienia prawnie usprawiedliwionych celów administratorów danych albo odbiorców danych, a przetwarzanie to nie będzie naruszać praw i wolności osoby, której dane dotyczą - art. 23 ust. 1 pkt 4-5 w/w ustawy, to wówczas:
 - a) istnieje możliwość wniesienia pisemnego oraz umotywowanego zaprzestania przetwarzania danych osobowych z uwagi na szczególną sytuację, osoby, której dane te dotyczą;
 - b) istnieje możliwość wniesienia sprzeciwu, gdy administrator danych zamierza przetwarzać dane osobowe w celach marketingowych lub wobec przekazywania danych osobowych innemu administratorowi danych.

.....
Podpis rodzica/prawnego opiekuna

2. Wyrażam zgodę na użycie wizerunku mojego dziecka do celów statutowych Związku Harcerstwa Polskiego i w konsekwencji powyższego, wyrażam zgodę na:

- 1) fotografowanie mojego dziecka;
- 2) rejestrowanie audiowizualne wszystkich działań związanych z działalnością statutową Związku Harcerstwa Polskiego, także tych, w których uczestniczyć będzie moje dziecko;
- 3) użycie wizerunku mojego dziecka, w związku z działalnością statutową prowadzoną przez Związek Harcerstwa Polskiego, na wszystkich polach eksploatacji wymienionych w art. 50 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych (tekst jednolity: Dz. U. 2006, nr 90, poz. 631 ze zmianami), bez ograniczeń co do czasu i ilości.

.....
Podpis rodzica/prawnego opiekuna

DEKLARACJA DRUŻYNOWEGO

Ja, niżej podpisany(a),

zam. ,
instruktor(ka) ZHP w stopniu z przydziałem służbowym do *
legitymujący(a) się dowodem osobistym nr

zobowiązuję się

do pełnienia społecznie obowiązków drużynowego

.....

(nazwa gromady/drużyny)

zgodnie z przepisami państwowymi, Statutem ZHP i innymi dokumentami wewnętrznymi ZHP
poczynając od dnia

Obowiązki drużynowego:

a) odpowiada za:

- bezpieczeństwo i zdrowie członków gromady/drużyny;
- proces wychowawczy realizowany wobec członków gromady/drużyny;
- opracowanie planu pracy, jego realizację i ocenę,
- prowadzenie dokumentacji gromady/drużyny,
- prowadzenie ewidencji członków gromady/drużyny w systemie Ewidencja ZHP,
- zbieranie składek członkowskich,
- gospodarkę finansową i majątkową gromady/drużyny,
- pracę z zastępowymi (w przypadku drużyny harcerskiej, starszoharcerskiej,
wielopoziomowej, a także wędrowniczej, jeśli pracuje zastępami),
- współpracę z rodzicami i środowiskiem działania drużyny,

b) przygotowuje swojego następcę,

c) wydaje rozkazy

d) dopuszcza członków gromady/drużyny do złożenia Obietnicy Zuchowej i Przyrzeczenia
Harcerskiego

e) jeśli jest instruktorem ZHP, przyjmuje Obietnicę Zuchową i Przyrzeczenie Harcerskie

f) bierze czynny udział w życiu hufca

g) dba o zapewnienie ciągu wychowawczego przez współpracę z innymi jednostkami.

W poczuciu pełnej osobistej odpowiedzialności przed własnym sumieniem, rodzicami i
społeczeństwem przyjmuję na siebie pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo, życie i zdrowie
powierzonych mej opiece dzieci.

.....
(imię i nazwisko drużynowego)

* - niepotrzebne skreślić

DEKLARACJA OPIEKUNA GROMADY/DRUŻYNY

Ja, niżej podpisany(a),

zam. ,
instruktor(ka) ZHP w stopniu z przydziałem służbowym do *
legitymujący(a) się dowodem osobistym nr

zobowiązuję się

do pełnienia społecznie obowiązków opiekuna gromady/drużyny
.....
(nazwa gromady/drużyny)

zgodnie z przepisami państwowymi, Statutem ZHP i innymi dokumentami wewnętrznymi ZHP
poczynając od dnia

Obowiązki opiekuna drużyny:

- a) odpowiada za bezpieczeństwo i zdrowie członków gromady/drużyny,
- b) odpowiada za gospodarkę finansową i majątkową gromady/drużyny,
- c) nadzoruje pracę wychowawczą prowadzoną w gromadzie/drużynie.

W poczuciu pełnej osobistej odpowiedzialności przed własnym sumieniem, rodzicami i
społeczeństwem przyjmuję na siebie pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo, życie i zdrowie
powierzonych mej opiece dzieci.

.....
(imię i nazwisko opiekuna)

* - niepotrzebne skreślić